

Jesenske ohladike prinesle COVID-19 lockdown 2.0

Od 17. do 23. oktobra 2020

Nove okužbe – podaljšanje državnih pomoči

Jesen na zahodni polobli in pričetek novega šolskega leta sta sovpadali z znovnično rastjo okuženih prebivalcev, in sicer tako v EU kot v ZDA, medtem ko je na Kitajskem dinamika drugačna oziroma glavnino okuženih predstavljajo ljudje, ki so pred kratkim vstopili v državo. Število okužb v številnih državah tako presega tisto iz aprila 2020, vendar je stopnja umrljivosti nižja. V večjih EU državah število preminulih znaša med desetino in četrtno števila v aprilu 2020, na vrhu epidemije, kljub naraščanju tega števila (vir: Eurointelligence).

Države vse bolj sprejemajo nove prepovedi gibanja, druženja ter zapiranja dejavnosti, kjer je stik s potrošniki neizbežen oziroma je verjetnost hitre rasti okužb visoka. Dokler bo dinamika okuženih narasla, ni pričakovati, da bodo ravnanja drugačna. Ključna razlika pri pristopu v aktualnem času je v tem, da so sprejete omejitve precej bolj usmerjene na določene regije oziroma konkretne institucije ter so manj splošne (primer: razred je v karanteni namesto celotne populacije šolajočih). Ali bo aktualen pristop zadosten, bo lahko pokazal le čas, v kolikor pa naraščanja ne bo zajezil, bodo določeni ukrepi podobni tistim iz marca in aprila 2020. Irska je prva od držav, ki je že sprejela omejitve na nacionalni ravni, in sicer za obdobje šestih tednov, vendar je ohranila odprte šole.

V luči boja proti epidemiji se je Evropska komisija že 13. oktobra odločila za podaljšanje in razširitev začasnega okvira do konca junija 2021, ki bo državam članicam omogočil, da podprejo podjetja, ki se soočajo z znatnimi izgubami prometa, in sicer tako, da **prispevajo k delu njihovih nekritih fiksnih stroškov**. Poleg tega so uvedli nove možnosti, da država izstopi iz dokapitaliziranih podjetij, hkrati pa obdrži svoj delež v teh podjetjih, kot je bil pred dokapitalizacijo, in omeji izkrivljanje konkurence. V kontekstu Slovenije je pomembno, da bo imela **dostop do sredstev SURE**, ki bodo financirala ohranjanje delovnih mest. Sloveniji se v tem okviru po ocenah Evropske komisije obeta 1,1 milijarde evrov (2,4 % slovenskega BDP) za financiranje ukrepov čakanja na delo in skrajšanega delovnega časa.

Reforma kmetijske politike v luči zelenega dogovora

Skupna kmetijska politika oziroma njena prihodnost predstavlja velik del njenega skupnega proračuna (1/3) in naj bi prav tako prispevala k izpolnjevanju ambicioznih podnebnih ciljev. Evropska komisija je državam članicam predlagala, da bi 30 % sredstev v prihodnjem kmetijskem proračunu namenili t. i. eko shemam. Zadnji predlog je pri 20 % in naj bi se uporabljal od 2023 naprej. Vsi odobreni projekti iz tega naslova bi morali 40 % vrednosti projekta nameniti doseganju podnebnih ciljev. Doslej je bila praksa pri tem precej različna, kar je potrdilo Evropsko računsko sodišče. **Princip o plačilu subvencij na hektar površine** ostaja nespremenjen, kar je predvsem spodbuda masovni kmetijski proizvodnji v večjih državah članicah, manj pa je prijazen do kmetijskih proizvajalcev v hribovitih državah.

Mednarodna trgovina nižja za desetino

Avgustovski podatki Eurostata so pokazali, da je bil padec **izvoza blaga držav EU-27** (na trge izven EU-27) v poletnih mesecih pri okoli 12-14 %. Presežek pri trgovinski bilanci se je vseeno povečal, ker je uvoz upadel bolj, predvsem zaradi nižjih cen uvoženega blaga, kjer ima komponenta surovin večji delež. V prvih osmih mesecih je **najbolj upadel izvoz vozil in strojev** (za 18 %) in drugega proizvedena blaga (-16 %), medtem ko se je izvoz kemičnih izdelkov celo povečal, in sicer za 2 %, k čemer je ključno prispevala farmacevtska industrija. K padcu izvoza sta med večjimi izvoznimi partnericami najbolj prispevali Združeno kraljestvo (-19 %) in ZDA (-11 %), medtem ko je bil padec izvoza na Kitajsko 1-odstoten. Uvoz blaga iz Kitajske se je sicer v tem obdobju povišal, in sicer za 4,4 %, kar je dvignilo primanjkljaj s 108 na 120 mrd EUR. To je bila predvsem posledica večjega uvoza zaščitnih sredstev iz Kitajske, tako v obliki kemičnih izdelkov kot v obliki zaščitne opreme.

Za september in oktober 2020 ocenjujemo, da se je industrijska proizvodnja v EU-27 povečala, enako tudi izvoz, kar naj bi znižalo padec na medletni ravni na okoli 7-9 %. Ključno pri rasti je bilo večje povpraševanje iz Azije, predvsem iz Kitajske. Vprašanje v tem trenutku je ocena **izvoznih trendov pri blagu v zadnjih dveh mesecih leta**, saj večjih padcev ne pričakujemo. Dejstvo namreč je, da se je indikator razpoloženja industrijskih podjetij v ključnih članicah EU tudi v oktobru okrepil. Pospšek rasti izvoza industrijskih izdelkov na Kitajsko je pričakovati, saj je bil CEP indikator, ki ga izračunava IFO, v oktobru (anketa je bila izvedena med 6. in 14. oktobrom) najvišji od začetka merjenja tega kazalnika. Kar 84 % neodvisnih strokovnjakov ocenjuje,

da se bo kitajsko gospodarstvo okrepilo v prihodnjih mesecih (pretekli mesec: 70 %). Kljub temu bo rast BDP na Kitajskem v naslednjem letu znašala bližje 5 kot 6 %.

Potrošniki nekoliko slabše razpoloženi

Kazalnik zaupanja potrošnikov v Sloveniji se je oktobra desezonirano nekoliko znižal (za 5 točk) ter ostal na ravni julija 2020. Ključni komponenti, ki sta prispevala k znižanju, je bila slabša ocena gospodarskega stanja v prihodnjih 12 mesecih in ravni brezposelnosti, kar pripisujemo strahu prebivalstva pred novimi omejitvenimi ukrepi v Sloveniji in v regiji. Pri tem je pomembno izpostaviti, da je ocena finančnega stanja v gospodinjstvu ostala praktično nespremenjena v zadnjih dveh letih. Vprašalnik sicer prikazuje mnenje potrošnikov med 1. in 15. oktobrom, zato je razumno pričakovati ponovno poslabšanje tega indikatorja v mesecu novembru. Ker so bile avgusta vloge gospodinjstev medletno višje za 9,6 % in je prirast le-teh izviral tako iz nezmožnosti trošenja v marcu in aprilu kot previdnostnega varčevanja v prihodnjih mesecih, pričakujemo, da se bo medletni prirast do konca leta povečal na 10-11 %. Potrošniki bodo po naši oceni ponovno začasno odložili nekatere večje nakupe ter zmanjšali trošenje za namene prostega časa (kultura, šport, nekatere osebne storitve).

Nemška industrija zelo optimistična, francoska manj

Sestavljeni indeks nabavnih managerjev se je v oktobru v Nemčiji nekoliko znižal, in sicer predvsem zaradi slabšanja pri storitvah, medtem ko se je v industriji povečal na 30-mesečno najvišjo vrednost. Nemški proizvajalci so beležili rast izvoznih naročil od strank iz Azije, ZDA ter iz preostale Evrope. Pri zaposlovanju je bil trend nasproten. Proizvodnja je nadaljevala z zniževanjem zaposlenih, storitvene družbe pa so število zaposlenih povečevale. V Franciji so bili trendi nekoliko bolj negativni, saj se je storitvena aktivnost znižala hitreje zaradi sprejetja vrste omejitev v večjih mestih. Proizvodne družbe so še vedno beležile rahlo rast novih poslov, vendar so se številni kupci odločili za zamrznitev nekaterih večjih projektov, predvsem iz strahu glede dejanskega poteka 2. vala epidemije.

Dogodki v naslednjem tednu: BDP v 3. četrletju ter kazalniki aktivnosti v oktobru

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen
26. 10. 2020, ponedeljek	Indeks poslovne klime IFO, Nemčija, oktober 2020	IFO	Pomemben pokazatelj razpoložanja za industrijo v območju evra
27. 10. 2020, torek	Naročila trajnih dobrin, ZDA, september 2020	U.S. Census Bureau	Kazalnik, ki nakazuje dinamiko izvoza EU-27 v ZDA
27. 10. 2020, torek	ECB, anketa o posojanju bank, območje evra, 3. četrletje 2020	ECB	Merjenje kreditnih standardov bank in povpraševanja po posojilih
27. 10. 2020, torek	Prihodek od prodaje v trgovini na drobno, Slovenija, september 2020	Statistični urad RS	Kazalnik gibanja potrošnje prebivalstva
27. 10. 2020, torek	IFO izvozna pričakovanja, oktober 2020	IFO	Vpliv na gibanje prihodnje industrijske proizvodnje
28. 10. 2020, sreda	Indeks nabavnih managerjev v industriji, Avstrija, oktober 2020	Unicredit, Markit	Pomembno za regionalno proizvodno verigo v mobilnosti, elektroniki in kovinah
29. 10. 2020, četrtek	Gospodarska klima, območje evra, oktober 2020	Eurostat	Razpoloženje v vseh ključnih sektorjih
29. 10. 2020, četrtek	Centralna obrestna mera, ECB, oktober 2020	ECB	Spremembe pri odkupih obveznic, drugi nemonetarni ukrepi
29. 10. 2020, četrtek	Prebivalstvo, Slovenija, 1. julij 2020	Statistični urad RS	Priseljevanje ima ključen vpliv na trend
30. 10. 2020, petek	Prodaja na drobno, Nemčija, september 2020	Destatis	Kazalnik gibanja potrošnje prebivalstva
30. 10. 2020, petek	Indeksi cen življenjskih potrebščin, Slovenija, oktober 2020	Statistični urad RS	Vpliv gibanja cen energentov bo odločilen
30. 10. 2020, petek	Indeks nabavnikov v storitvenih dejavnostih, Kitajska, oktober 2020	National Bureau of Statistics	Storitvena dinamika na Kitajskem je vse pomembnejša
30. 10. 2020, petek	Ocena gibanja BDP v 3. četrletju, EU-27 in območje evra	Eurostat	Prva ocena gibanja BDP

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

30. 10. 2020, petek | Stopnja brezposelnosti, EU-27, september 2020

Eurostat

Odraž padca aktivnosti in ukrepov podpore zadržanju zaposlenosti

Bojan Ivanc

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Gospodarska klima, območje evra, oktober 2020	91,1	86,0	4
Ocena gibanja BDP v 3. četrletju, območje evra, glede na predhodno četrletje, sezonsko prilagojena	-11,8 %	8,4 %	3
Prodaja na drobno, Nemčija, september 2020, y-o-y	3,7 %	4,3 %	2